

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Hegyedévre 3 korona 50 fillér. felétre 6 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a háziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Beteg parlament.

Szószerint idézzük Juszt Gyula képviselőházi elnök szavait: „Ez a Ház megérett a feloszlásra.” A Ház elnöke ezt a nevezetes kitüntetés tette, afteletti beszűségében, hogy a képviselőház a napokban ismét nem volt határozatképes. Az elnök úr kijelentésének bátorokdunk ellentmondani. Ez a Ház még nem érett meg a feloszlásra.

Igaz, hogy ez a Ház szellemi nivó dolgában a legalacsonyabb, azok közül, amelyek valaha voltak Magyarországon, Túlnyomó többsége félművelt vagy egészen műveletlen emberekből áll. Észjárásuk kicsinyes és alantas, ítélőképeségük gyöngé. Sem természetes értelem, sem fejlesztett intelligencia dolgában nem állják meg a sarat. Ez az oka, hogy a nagyfontosságú javaslatok tárgyalásában nem vesznek részt. A komoly munka nem gyakorol rájuk vonzóerőt s kicsinyes pártvillangásokban, botrányok kergetésében találnak gyönyörűséget.

Sajnáljuk, hogy így kell beszélünk róluk és sajnáljuk, hogy az az elenyésző kisebbség, amely a komoly munkában keres érvényesülést, kénytelen az ódiutum viselni a többségért. Ámde úgy van, ahogy mondjuk és közérdeknek tartjuk, hogy a tényekről a közvélemény tisztá képet nyerjen. A képviselőház egyik alelnöke a minap azt mondotta, hogy a hírlapírók karzatán számos olyan ifjú embert lát, akiknek kritikára való hivatottságában kételkedik. A képviselőház elnökének mai nyilatkozata megerősít bennünket abban a meggyőződésünkben, hogy a Ház nagy többségének szellemi rátermettségét a legóvatosabban ismerjük el, sőt hogy abban egyenesen kételkedünk.

Igaz, hogy a mai Ház túlnyomó többsége erkölcsi tekintetben is kifogás alá esik. Nem a szűznap erkölcsöt értjük. Nem a kaszinói morálról beszélünk. De igenis állítjuk azt, hogy ennek a túlnyomó többségnek politikai erkölcsai súlyos kifogások alá esnek. Ehes embereknek sok mindent

meg lehet bocsátani. Elsősorban a falánkságot, De azt a szemérmetlen to-lakodást amelylyel nemcsak éhsé-güket akarják csillapítani, hanem hosszú időkre elakarják látni magukat, még sem lehet nyugodtan túrni. A törvényhozói munka nagyon sok-nál abban áll, hogy reggeltől estig a miniszterek nyakán lógnak és a minisztériumok kilincsit sohasem kop-tatták olyan szenvedélyesen a kére-getők, mint mostanában. Az elhelyez-keés és az önellátás szenvedélye na-gyon meglátszik a Ház vitáin. Objektív beszédek alig hallunk, ellenben égig magasztalt, sőt a magas égre fölnyalt minisztert mindennap látunk. Ha olykor akad egy merész módosító, az is inkább azért módosít, hogy tárgyudást és hozzáértést szinleljen s ha a miniszter szóra nyitja ajkait, legott két tucajt tapsonc veszi körül úgy, hogy a hátalom ura lássa érezze és el ne feledje azokat, akik neki hűségesen tapsoltak.

Igaz az is, hogy a meggyőződés-ek dolgában gyöngé lábú uraságok

TÁRCA.

Prolog *)

az izraelita négyzet 23-ki osztályára.

Írta: BÁNFALVI LAJOS.

Örök igazság, mit példaszóba szönek:
Ki jóllakott, nem hisz az az éheznek!
Ki világot éli úri kényelombé,
Palotában lakik s öltözik selyembe,
Jártában, keltében puha pázston lépked;
A szegénység átkát hogyan értené meg?

Pedig sok a szegény, ügyefogyott, árva,
Kinek nincs puhára vetve nyoszolyája
S akinek senkije a kerek világon,
Ily elhagyott özevgy, elesett agg hány van?
Nyomorban sanylóknak se szeri, se száma —
Csak az van fogyóban, aki őket szánja.

*) Szavaltá: Cicatricis Ilonka.

Bizon megtrikult a jótételek sora.
Az emberszeretet fennen dicsért kora
Maholnap csődöt mond. Jótékony a szank
[csak,
De zsebünk, erszényünk, hétpecsés zart kap.
Jó szerencse még, hogy ismert már a titka
Annak, mi e zavart feltöri, megnyitja.

Furfangos az ember, kieszelte módját:
Hogy sarcolja ki a szeretet adóját
Amivel azt a sok társát megsegéje,
Ki az élet-harcnak nyomorgó szegénye.
Ismerős a módszer, — célhoz is visz néha:
Mulatozás készül a — jótékony célra.

A régi receptnek nyomdokain járván,
Hogy segíteni tudjunk, özvegyen és árván —
Hölgyeim, uraim! — mi is így csinálunk,
A zartörök közé mi is csak így állunk.
Zsebetekbe nyúlva, a sarcot kiveszszük
S az örök szeretet oltára tesszük.

Jó lesz-e, vagy rossz lesz ez a mulatságunk:
Ha pénzért adjuk is, ezért jót nem állunk
S hogy táncunk, játékunk tetszik-e majd
[nektek,

Ezt bizony már nem mi, — ti ítélték meg
Edes jó közönség! én csak arra kérlek:
Tapsolva harsogjon, felénk az ítélet.

A kávéházban.

A Baltimore-kávéház vendégei nem voltak tisztában egymással. Az az... nagyon is tisztában voltak. A Baltimore-kávéházba csak azok az emberek jártak, kik anyagi, vagy erkölcsi okokból kerülni voltak kénytelenek a többi kávéházat.

A Baltimore a periférián terült el, olyan helyen, ahol a rendőrség a razziaát végzi. De a razzia nem tett kárt ebben a füstös kávéházban, mert ha a vendégek nem is voltak kifogástalan getlemanek, viszont igen óvatos emberek voltak.

Nincs szociológus a világon, ki meg ne tudta volna fejténi, hogy miból éltek kávéz-tak, kártyáztak, biliárdoztak a Baltimore törzsvendégei. Mert foglalkozása, állása, hivatala egyiknek sem volt. Ebből nem is csináltak titkot.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értékeien utánaotokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann — La Roche & Co. Basel (Svájc).

Sirolin

Emel az érzéket és a testület, megazn-teti a légkört, vladékat, újall izadást.

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárta-ban — Ár: 60 pengőcent — 4 — korona

hemzsegek ebben a Házban. A hatalom előtt térdre borulnak, de lesik és figyelik, hogy vajon nem inog-e az imádott bálvány s soha szaporábban patkány nem menekült a sülyedő hajóról, mint ahogy ők menekülnek, ha már érzik a pusztulás szagát.

Igaz az is, hogy ilyen kaliberű társasággal sem kormányozni, sem üdvös parlamenti munkát végezni nem lehet. Igaz, hogy ezzel a többséggel még rendes, békés időkben sem lehetne boldogulni, annál kevésbé most amikor minden lépés borotva élen való táncoláshoz hasonlatos.

Igaz minden, amit a jobbak, a belátással bírók, a tanultabbak és jobb erkölcsűek mondanak. Igaz az is, amit a folyosók halunk a Ház tagjainak szájából, azokéba akiknek fogytán van békétűrésük. Es mégis bátorokunk más nézetet vallani, mint Justh Gyula. Ez a Ház még nem érett meg a feloszlásra.

Nem, mert teljesen, a gyökeréig kell megromlania a régi rendszernek melyet csak új gúnyában mutatnak be. Nem, mert meg kell véggkép csömörölnie mindenkinek ettől a romlott kaszinótól. Nem, mert véggkép csődöt kell mondania ennek az üzletnek, amelyben a tisztességtelen verseny az uralkodó üzleti elv. Nem, mert meg kell érlelődnie annak az általunk folytonosan, szünet nélkül hangoztatott elvnek, hogy az osztályparlament a végső romlásba, a végső elcsúszáshoz, a legutálatosabb posványba sodorja az országot.

Nem érett még meg a feloszlásra. Justh Gyulának nincsen igaza. A németnek van erre jó mondása: A sulaufen lassen! Csak éljék ki magukat az urak teljesen. Korhadjon meg a legmélyebb, a legutolsó gyökérszálig ez a kiváltságos parlament. Anyira korhadjon, hogy a legutolsó

ember is megérezze a rothadás szagát.

Ennek a Háznak egy hivatása van. Minél tökéletesebben, minél teljesebben elkorhadni. Ne zavarják azt a folyamatot, amely végeredményben a fejlődéshez vezet. A világezt sem szabad feloszlítani a Házat. Ellenkezőleg. Ezt a házat látva, a nemzetnek meg kell kívánnia az igazi parlamentet, az általános választói jog alapján alakuló népképviseletet.

A honalapító ünnepe. Ebben az esztendőben lesz ezer esztendeje, hogy Arpad vezér, az országalapító magyar törzsek főnöke elhalt, kellő pogány ünnepek keretében hült hamvai az anyaföldnek adattak — hogy hol, az biztosan nem tudatik. A régészeti tudomány e tekintetben csak keresgél, mert a földbe beletátni nem lehet. Vannak szakvélemények, amelyek majdnem a bizonyosság erejével állítják Arpad sírját itt meg amott lenni — a majdnem azonban itt is tekintélyes helyet foglal el s pozitív bizonyosság nincs. Arpad emléke csak a szeri síkon áll, ott bizonyosan pozitívum gyanánt, mert az a hely történeti bizonyosság, ahol amidőn a magyar állam ezeréves emlékeztétét ünnepelte a nemzet, a honalkotó vezérnek szobrot emelt.

Az országban mozgalom indult meg abban az irányban, hogy Arpad halálának ezeréves évfordulóját ünnepelje meg a nemzet. A honalapítás eltéríthetlentül a vezér nevéhez van köve. A magyar királyság kialakulása későbbi következménye annak, hogy Arpad népe a vándorlásban és harcban megállván, a hazát alapította. Ennek a vezérnek az ünneplése, emlékének dicsőítése s a kései nemzedék figyelmébe való vézése előtt bizonyára nem lehet sablonosan csiklani itt az alföldön, ahol a honalkotás legkiválóbb mozzanatai lefolytak s ahol a szeri pusztaság nemzetgyűlésén az alkotmány első sarokkövei letették.

A nemzet ünneppel akatja megülni a honalkotó vezér halálának ezeréves emlékeztétét. Akaratú ózinté szívből fakad, de egyben kötelessége is ez. A hon történelmének, a történet nagy alakjának tartozik ezzel, a honszerelm lobogó tüzet viszi az ismeretlen sírban nyugvó nagy elődhez.

Budepesten már meggám indult meg ebben a nemes dologban. A törvényhozás nem marad tétlenül, de a tetsadalom sem. Arpad halálának millenaris emlékeztétét alapítványok, szobornévek fogják megőrizni, azonfelül építészeti emlékmű fog állni azon a helyen, ahol a honalkotó vezér sírját sejtik s aminek bizonyossá tétele céljából újabb, s megfelelő anyagi erőre munkaképessé tett kutatók indulnak meg.

Vidékünk társadalmá már évtized óta tartja emléket a honalkotó vezérnek, amidőn évente elzarándokol a szeri síkra és a honszeretésre annál a pusztai oltárnál nyújt megújuló új és új szövétneket. Ezt az ünnepséget, amely terjedelmében egyre nő s ma már a környék ezreit is magával vonzza, bizonyára nem csinálta sem törvény, sem parancs sem hivatali előkészítés: önmagából fejlődött s áll ma az ósök nemes emléket őző, azokat tiszteletben tartó magyar lelkek világító őrtüze gyanánt. De barmint van s a lelkesebbeknek bármely meleg s a mutak fölött való elbusogásnak bármely mély emléke vegye körül, s fényének emeléséhez a vidék magyarsága bármely szeretettel járul hozzá: mégis helyi ünnep, amely nem emelkedhetett túl a provinciális határokon s mozgató ereje csak az alföldi rónákra terjedt.

Az idén ennek m sként keli megcsinálni. Az Arpad-ünnep egy részének ezen a helyen kell lefolynia, az eddigi fölmerült sok tervezet közül bármelyik kerüljön is megvalósulás elé. Az ünnep túllép az eddigi szokásban volt határain, mert országos ünneppé válik, amely, tekintettel a pusztahelyre ahol lefolylk bizonyára sok körültekintésnek és előintézkedések megtételével kell intézni, hogy a szokásos zavarok, torlódás, ellátási hiányok s

Olykor egyik-másik szóba hozta: — Legközelebb kapok egy igen jó állást.

Ezt persze senki sem hitte el.

Társadalmilag, erkölcsileg megbízható elem csak a az néhány hordár volt, kik vasár- és ünnepnapokon néhány asztalnál dominóztak.

Ebbe a kávéháza járt Súlyom Jónás építővállalkozó is. Ez a magas atléta természetű, kissé együgyű tekintetű székel ember csak nemrég ment tönkre. Néhány kollégája csúfol becsapta, annyira, hogy csődöt volt kénytelen maga ellen kérni. Így is csak nehezen szabadult meg a büntető következményektől. Nagyon kevés híja volt, hogy be nem csútkát.

Súlyom Jónás mindazonáltal nem érezte magát anyagilag tönkrement embernek. Különböző helyeken mintegy hatvanezer forint követelése volt kisebb-nagyobb összegekben. Ismételtlen mondogatta:

— Ha csak a felét meg tudnam kapni, úgy talpraállanék.

De egyelőre semmit se tudott bekaszálni.

A tárcájában volt vagy húsz váltó a zsebében ellenben néha egy krajcár sem.

E siralmas helyzetben ismerkedett meg

a kávéház egyetlen notabilitásával: Kaimer Józseffel. Ez a Kaimer uszoros volt, a legszivtelenebbek tajtajából. Az arca valóságos harapófogót mutatott előretörő alsó állkapcsájával.

Az ismerkedésnek az lett a következménye, hogy Kaimer háromszáz forintot adott kölcsön Súlyomnak minden kamat nélkül, de igen rövid lejaratra.

Kaimernek az volt a terve, hogy kihasználja Súlyom fizetéseképtelenségét, s azokból a váltókból néhányat elmanipulál tőle.

De ebből egyelőre nem lett semmi. Valami marasztaló ítélet nagyon hamar emelkedett jogerőre, s Kaimernek három hónapra ki kellett költözni Baltimoreból a gyűjtőfogházba.

A kávéházban ez senkit sem lepelt meg. Emberi dolog . . . Ma nekem, holnap neked . . . A Baltimoreban sok filozófus elem volt.

Ugyanekkor történt, hogy Súlyom Jónás váratlanul pénzhez jutott. Egyik vállalkozó valahogy kivágta magát és készpénzben lefizetett Súlyomnak tizenöt ezer forintot.

A derék székelnek első gondja volt, hogy Kaimerrel törlessze az adósságát. Várta napokig a kávéháza, s miután a tudvalevő okokból nem jelentkezett, megtudakolta lakását, s odament.

Ott az asszony, egy ideges, betegeskedő szőke asszonyka felfedte előtte a valóságot.

— Ön a férjemet keresi . . . kérem, ha minden áron találkozni akar vele, akkor menjen a gyűjtőfogházba. Ott ül a gazember.

És mély sóhajtással tette hozzá:

— Bár soha ki nem eresztenék . . .

A szőke asszony ugyanis panaszkodási mániában szenvedett, s szinte kéjesen öntötte ki keservét a hatalmas természetű vállalkozó előtt.

— Tudja e, mondotta, hogy harmine forinttal hagytott itt. Ha nem lennének rokonsáim, ismerőseim, éhen pusztulhatnék . . . Éhen, uram.

Még be sem fejtte a panaszadatát, mikor egy feltűnő szőke, elég csinos hölgy lépett a szobába. Kaimer né bemutatta:

— A hügom Otilia, énekelni tanul. Nem mintha valami nagyszerű hangja lenne. De én mondtam neki, hogy tanuljon, hogy legyen énekesnő, legalább nem lesz rászorulva, hogy férjhez menjen, mint én, egy szivtelen gazemberhez, egy fegyemberhez . . . egy Kaimerhez.

És özönlött ajkáról a panasz. Elmondta, hogy hűgáért most kellene az énekmester-

mel hatnak. Az amerikaiak tudják azt, hogy Európában is, midőn nyoma sem volt az egyéni szabadságnak, már meg volt az érzelmezsabadság; a feudális korszak az ellen a miszticizmus fegyverével küzdött. Az amerikai adja azt, hogy az ember szívet csak szeretettel és nem göggel lehet megnyerni, s hogy a legutóbb is keresztül a szentimentalizmus és romantika fátolán. Az amerikai a durva realizmust a szeretet udvarias fátolába kurkója, s ezzel torontí meg a társadalom leghatalmasabb összekötő láncát.

Az amerikai gazdasági élet hűcsa a laissez faire életét. Ez mindenkére a, de főképpen a munkásokra, akik — ne feledjük — csakis a vállalatot, csakis a tőket dicsőítik.

Az egytűrés szempontjából fontos, hogy ott nem érvényesülhet senki ravasssággal és alatomossággal, hanem őszinte munkával. Nem önkénykednek bérlvonasokkal, ott az emberek nem születnek tudósoknak, diplomára való joggal. Minden gyárban ki van függve egy szekrény vagy automata, a melybe dobott cédulával minden munkás feljegyezhető a vállalkozó üzleti hibákra; elő állhat tanácsosa, s ha tanácsa jónak bizonyul, jutalmat nyer. Panaszát, kérését ugyancsak az automatába dobja, s mindenkor orvoslatot nyer.

Egyes vállalatok a munkasáknak részvényeket jutálnak: ez a tőke és munka érdekének helyes összekapcsolása. Az amerikai polgárság nem fogalom, hanem valóság. Polgárlétükre, jogaikra nem kell őket figyelmeztetni, mert elég tőrűn gyakorolták is.

Minden tisztviselő, a ki a réppel érintkezik, választás alá esik. Az amerikai munkás évente huszor is elmegy az unshoz.

Amerikanak csodálatosan sikerült megnyernie munkasáinak szeretetét, önfeláldozását. Évente több ott a szerencsétlenség, mint az egész világon; ott tízezere menő ember elpusztíthat, de a nép önfeláldozó marad. (Ez azonban csak a bevándorlók tömegeire ill, mert a benszültött, ügyesebb amerikai munkás a jobban fizetett és veszedelm nélküli munkát vállalja, a temérdek nehéz és veszedelmes munkát kivándorlók végzik. (A szerkesztő.)

Ez volna az, a mi csábítja, s mi viszarítja népünket Amerikában. Iskoláinkban szomorúlag beszéltek tanaraink, hogy századokkal ezelőtt azon és azon a csatárlan elezett 10—20 ezer ember, Mily nagy vesztesség ez! Okuj gyermekem és légy hősi!

Ma évente 110000 ember vándorol ki Amerikába. Ez az ismétlődő vesztesség a legjelentősebb csatavesztés. Harcoljunk ellene Hogyan? . . . Következőkben:

Az amerikai útra és kivándorlásra vonatkozó összes reklámok postaszállítás kedvezményét be kell szüntetni.

A magyar állam érdekében minden köztisztviselő, vállalkozó és gazda, erköfci és la'afni kötelességének ismerje el: a néppel való humáros bánásmódot. A galamboknak hiába adok ennivalót, ha folyton piszkalom őket, bizony elrepdesnek.

Szoktassuk a népet tisztaságra! Tanítsuk meg táplálkozni és nem részegedni!

Amerikában a rengeteg földterület ellenére, eleve gyárakat építettek! Karoljuk föl szívvel-lélekkel az iparfejlesztési törvényt.

Amerikában, a ki a mezőgazdaságnál akart működni, kis tőkéért elegendő földet kapott, s mert a munkaerőt a mezőgazdaságnál racionálisan csakis gépekkel lehet kihasználni: a népet gépekkel látják el.

Tudvalevő az összes geológusok egybehangzó véleménye: nincsen a világon olyan jó, termékeny föld, mint a Misszissipi mentén. Máshol Délországban és Magyarországon. Ilyen földek birtokában a kivándorlást megakadályozhatjuk a birtokosok biztosításával.

Földet a népnek!

Alakítsunk birtokvásárlási alapokat és gazdaköröknek géptelepeket. Hogyan? . . . Elmondom:

A községek törzsvagyoma egy a kezelés, mint a gyümölcsötetés tekintetében sok veszélynek van kitéve. A szokásos alap-

széri kezelés a legrosszabb. Az alapok leggyakrabban önkényes célokra használatnak fel. A megyei alapok egy a törvényhatósági, mint az állami kezelésnek mindenkor terhes gondakasszaja. Jogi szerzők háztartásában az alapok állandó perpatvar tárgyat alkotják.

Konvertáljuk a alapokat! Alakítsuk gépvásárlás céljából tőkéket; a felesleges összeget pedig fordítsuk birtokvásárlási alapra.

A birtokvásárlási alapot ki lehet egészíteni egy állandósított államadósággal. Minden tőkes érdeke, hogy ivadékaiknak biztos evjaradékok biztosítson. A betétkamat nálunk is kisebb lesz 50 év múlva. Több mint 2 százalék alig lesz.

A géptelep eszközöknek igénybevétele léért ne követelések több, mint a géptörlesztés és jállítás résznyada. A birtokvásárlási alap pedig minden ingatlan végrehajtásánál legyen föl szerelő gyantán; vélet esetén a megmentett gazdabirolyara halas telésre lésson a községek; de az ez által nyert, hosszabb időre szóló törlesztéses kölcsön kamatába ne legyen nagyobb mint az állami bank kamatába. Ez agrarkölcsön.

Elvégre, ha helyes a községenkinti nehéze telepítési mód, miért ne lenne helyes az egyenkinti telepítés akkor, midőn az egyenkinti települő esetleg el nem arverelt belsőséggel, gazdasági felszereléssel bír.

Aféle gondolkodással jobban hozzá kötlük majd népünket az anyaföld régehez.

Ujdonságok

Szentes, 1907. február 24.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete f. hó 23-én, vagyis holnap délelőtt 9 órakor közgyűlést tart a tül a kucsi tanácskozó teremben. A közgyűlés tárgysorozatának leginkább általános érdekű ügye: küldöttségi jelentés a gimnaziumi hozzájárulás elengedése tárgyában; továbbá jelentés a vasútállomás csatlakozási szerződés ügyében. — Érdekes ügy még Burián Lajos lemondása a szamenkérészéki elnökségről; Fabián Tóth István indítványa arról, hogy a városi téglatelepet helyezték ismét územbe s egy javaslat arról, hogy a városi ártorvisi fizetés a vonatkozó varmegyei szabályrendelettel összhangba hozassék.

— **Emlékeztető.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 27-én, szerdán délelőtt 10 órakor tartja rendszeres évnegyedes közgyűlését, a vármegyeház nagytermében.

— **Az új cselédtörvény.** D a r á n y Ignác miniszter elnöklése mellett a napokban a földmivélsügyi minisztériumban anék volt, amely az új gazdasági cselédtörvényjavaslatot tárgyalta, D a r á n y Ignác elnöki megnyitójában utalt a vidéki munkásigazgatóra, amelylyel szemben a magyar gardasztály szeretetét akarja sorompóba szóllítani. A miniszterbeszéd után megindult a részletes vita, amelyet a javaslat letárgyalásáig folytattak, közben némi megszakítással, úgy, hogy kedden ül össze a szaktanácskozás, amelyen, kizárólag gazdasági családok vesznek részt.

— **Árvizvédelmi intézkedések.** Kos s u t h Ferenc kereskedelemügyi miniszter rendeletet intézet a magyar királyi államvasutak igazgatóságához, melyet figyelmeztet a várható hóolvadás által bekövetkező árvizveszélyre. A miniszter rendeletében felhívta az államvasutak igazgatóságát, hogy az összes hidakat és a folyók mentén fekvő vasúti vonalakat azonnal vizsgáltaassa meg; továbbá, hogy a szükséges védelmi intézkedéseket haladéktalanul tegye meg, nehogy

az esetleges árviz nagyobb károkat okozzon és a forgalomban zavarokat idézzon elő.

— **A tanítók fizetésrendezés javaslatára.** A p p o n y i Albert gróf közoktatásügyi miniszter beterjesztette a képviselőházhoz a tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot. Ez a javaslat bizonyára jelent valamelyes javulást. De olyan hallatlanul, olyan vértázitáon nyomóságosak voltak az eddigi állapotok, hogy egy kis javítás, egy kis föltetés meg mindig nem teszi csak türelhetővé is a helyzetet. Az A p p o n y i törvényjavaslatára még a függetlenségi párt ígéreit sem váltja be, nem hogy számolna az életviszonyokkal ezzel a súlyos bodással, amely azóta gyötöri az ügyvezető közepozitályt, mióta függetlenségi párt ígértét megtette. Van mas baj is: éppen ilyen nagy, vagy még nagyobb. Az új törvény egyik kezével ad, a másik kezét pedig ítétre emeli. Paragrafusok hosszú sora mondja el, milyen feltételek mellett vehető el a tanítóktól az állam által nekik juttatott szűlös kenyér és ezekből a paragrafusokból az erőszakos és kegyetlen reakció ridég arca néz ránk. Azt a tanítót, aki szívvel és szavával a dolgozó mielőtt mellé mer állni, aki fel tudja és fel mer ismerni, hogy nemzeti élet az osztályok harcából áll; azt a népiantót, aki mer a nép tanítója lenni — kiszólgáltatja a homályos paragrafusokból az a tömege a piébanosnak, a képpannak, a szolgabírónak, az osztálybánnak. R e n d e z z i k a tanítókat fizetését, de cserében ezért meg akarjuk vásárolni a tanítók kulturális ismeretét. Az új törvény alamiznat ad a tanítóknak, de egyuttal kiszólgáltatja őket a társadalmi és gazdasági reakciónak; polgári életük, magánéletük, iskolán kívüli tevékenységük elhurkolat rak: megfosztja őket politikai állampolgári jogaiktól. Ha a mai oszlatyparlament felváltja az általános választójog népparlamentje, gondolni kell a tanítókra. És nemcsak a fizetésüket kell komolyan rendezni, egy kulturallam legédemesebb munkasaihoz méltóan felmentni, hanem vissza kell adni elkobzott polgári jogaikat is.

— **Munkás- és cselédkövetítés.** A földmivélsügyi miniszter által reorganizált munkás-követítési szervezet, ahogy fővárosi lapok írják, a legutóbbi időben olyan derekas működést fejtett ki, hogy azt lehet mondani, az ország túlnyomó részében a birtokosok mindegyike szerződöttett már aratómunkásokat. (No a mi vidékünkön nem.) Ugyanezen forras szerint, felfogadható munkások még mindig igen nagy számmal vannak előjegyzésben. A gazdasági cselédkövetítés terén is jó szölgálatot tesz a munkás-követítő szervezet, melynek központja a földmivélsügyi minisztérium munkásügyi osztálya minden gazdának, munkásnak és gazdasági cselédnek szóbeli, levélsbeli, vagy távirati megkeresésére készségesen szölgál felvilágosítással. Aki gazdasági cselédeket keresnek, helyesen járnak el, ha a bérfeltételeket a bejelentéssel együtt mindjárt közlik a munkásügyi osztályal.

— **Harmadik osztály a gyorsvonaton.** A kereskedelemi minisztérium a tavaszi menetrend megállapításánál teljesíteni akarja ezt a régi kívánságot, hogy a gyorsvonatokon is legyen harmadik osztály. Részben teljesíteni is fog ez az óhajtas, amennyiben Budapest—Szombathely között gyorsvonat-közeledést létesít, úgy, hogy a vonat Budapestre érkezése és szombathelyre való viss-

szaindulása közt hetedfél óra idő lesz, amit az útasok Budapestnek tölthetnek. Ezen a vonaton, mely óránként 90 kilométer gyorsasággal fog közlekedni, harmadosztályú kocsik is lesznek rendszeresítve. Reméljük, hogy ez csak kísérlet, mely után gyorsan következik be az összes vonalak gyorsvonat közlekedésibe a harmadik kocsiosztályba beállítása, mert különben igazán érthetetlen volna, hogy miért éppen csak a szombathely-budapesti viszonylatnak adja meg a kormány és az államvasutak igazgatósága ezt a különös kedvezést.

— **Tanácskozás a munkásházak építőse tárgyában.** A gazdasági munkásokok építésiállás állami támogatásáról szóló törvényjavaslat előadói tervezete elkészült. A tervezet a földmívelésügyi miniszter szaktanácskozás elé viszi, mely holnap délután 4 órakor lesz a földmívelésügyi minisztériumban.

— **Dorozsmaiak küldöttsége a közoktatásügyi miniszternél.** Dorozsma lakossága a Dudas-kaporna mellett templomát akar építtetni és erre a hívek már össze is gyűjtöttek tizenkétezer koronát. Most a templomépítéshez szükséges összeg megadására a válás és közoktatásügyi minisztert kéri fel. A képviselőtestület elhatározta, hogy e célból negyven tagú küldöttséget meneszt a miniszterhez. A küldöttséget Reöck Iván a tépji kerület országgyűlési képviselője a hét valamelyik napján vezeti majd a miniszter elé.

— **Szórakoztató estély.** Az iparosifjak érkezőkora ma délután fél 6 órakor szórakoztató estélyt tart éjfélig tartó táncokkal, az ipartestületi ház nagyteremében. Az estély műsora csupán a következők: Tóth Károly tanító felolvasás (a Berényi Mariska kisasszony monológját ad elő, a 3 éves Papp Meca és az 5 éves Papp Simi hazafias dalokat énekelnek Busch Miklós hegedűkísérete mellett, Galfly Sándor szavai és végül Szomódy David monológját ad elő. Az estélyen résztvenni kívánókkal a rendezőség közli, hogy a helyes mamak zenepénzt nem fizetnek.

— **Földmunkások kerestetnek.** Zolnaya y Béla, a körös-tisza-marosi armentesítő társulat mérnöke tudatja a földmunkásokkal, hogy a társulat mártélyi őrdjárdájában töltsérszítési és csatornázási földmunka vállalható. Felvilágosítással Ra cz Pal tars. gátró szolgá.

— **A kormány és a kisipar.** Kossuth Ferenc kereskedeleminy miniszter közzé teszi a 1906. évi folyamán és az 1907. évi január hóban kisipar és háziipar támogatására adományozott gép- és pénzegykekről s az engedélyezett ösztöndíjakról szóló kimutatásokat. Megtudjuk a kimutatásokból, hogy az 1906. év január hó 1-től április 8-ig, amikor a mostani kormány vette át az ügyek vezetését, kisipari és háziipari díjadományozásokra, pénzegykekre és ösztöndíjakra 149000 korona fordított, havonként tehát átlagosan 16000 korona; a jelenlegi kormány pedig ezen év hátralevő, nem egészen kilenc hónapjának e cimeken 412.281 koronát, egy-egy hónapban tehát átlagosan 46000 koronát engedélyezett s a segélyezés jövőre alakulása szempontjából biztatónak ígérkezik s egyúttal a kormány intencióira le világot vet az a tény, hogy az 1907. évi első hónapjában az említett célokra fordított összeg 62.690 koronát tesz.

— **Felolvasás.** A »Reform. Kör« mai vallásos estélyén felolvasnak a központi körhelyiségben Szabó Lajos és Vecseri Lajos tanítók, közben Agoston Vilma kisasszony szavai a felsőpárton Papp Lajos igazgató tanító és Kúti Ferenc tanító. — A felolvasás a központon 4, a felsőpárton 5 órakor kezdődik.

— **Halálozás.** Osv. Kle in Abrahamné

úrnő f. hó 23-án a kora reggeli órákban végelegyengülés következtében elhunyt. A 90 éves úrnőt ma délután fogják a gyászhasztól örök nyugalomra kísérni.

— **A legnagyobb takarmányrépa termések.** Elmutak azok az idők, amikor a gazda már azzal is meg volt elégedve, ha csak nagy mennyiségben termelt takarmányrépája. Ma már a legkisebb gazda is tudja hogy sem abban áll a repa értéke, ha telterajja a jószágnak a beleit, hanem arra kell a fősulyt helyezni, hogy mekkora tápértéke van a repának. Hogy nagy tápértékkel bíró repát nyerhessünk, szükséges, hogy az arányrépa (magrépa) legalább 4—8 kilo súlyú és tapértékre nézve a legjobboldaliból módon egyenként végigleg megvizsgálva legyenek. Jelenleg nem tételek más az a budapesti Mauthner Özőn és. és kir. udvari veghateskedésén kívül, mely ily nagy gondai természetű repamagot hozna forgalomba. Ezen repamag e mellett még impregnálva is van, miatt sokkal gyorsabban kell ki és a rovaroknak is ellenáll. Ajánlatos tehát, hogy csak Mauthner-fele impregnált csillaggyű repamagot vessünk, a csakély arklőnbözet százsorosan megtérül a biztos és nagy termés révén.

— **Ülvalidás.** M e t e o r i j a: Március hó első napján erősen olvadó idő várhatunk inkább derült, mint borult égbóttal. A március 7-iki esőmódot változtat, csapadékos jellegű, mely utóbbi mar eső alakjában várható, ami az olvadást nagy mértékben tesz hivatva előmozdítani, a többi utána következő esőmódotokkal együtt, amelyek közül a 9—13-iki még szeles, vihos jellegűnek is ígérkezik, mely utóbbi a 14-ikével együtt a gátvédelmet igen megrövidíti, ha e viharos jellege nagyobb mérvben fejlődnek ki Március havának különösen második negyede az, amelyben igen változatos és veszélyes az időjárás, midőn ily nagy hőmérséklet-feksznek mindenfelé és hirteleni olvadásra lehetünk elkészülve. Az armentesítő társulatokra nemcsak nagy munka vár, de minden tekintetben nagy éberséggel és figyelemmel kell kísérniük különösen az időjárás alakulatait.

— **Ha valami csukamájolaj az, mi támogatást érdemel,** mert előnyei szembeötlők. Kellemes az íze, szaga nincs és emészthetősége kiválóan jó. Üvege 2 kor. a gyógyszerárakban, vagy a készítő Zoltán Béla gyógyszerárában, Budapest, V. Szabadságtér.

— **Cigánybál.** M o l n a i Bandi karmester vezetés alatt levő A m b r ú s zenekarának március 2-ki zárkörű táncvigalma iránt, melyet a színházteremben rendeznek olyan széleskörű érdeklődés mutatkozik, mely ennek a kedélyes bohém mulatságnak fényes sikert biztosít. Igen sokan vannak, akik erre a bálra már előre megváltották a belépőjegyüket.

Mily óriási a különbség

oly otthonban, hol a gyermekek nem betegesek, nem gyöngék és nem idegesek, hanem egészségesek, boldogok és állandóan jó kedélynek örvendek. A gyermekek gyógyítására és egészségben tartására egyike a legjobb szerekek az alposphorsavas és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsió, mely rendkívül erősítő és gyógyerejele a gyermeket gyorsan juttatja erőteljes egészségre. — A Scott-féle Emulsió kellemes, édes ízű, minél fogva könnyen bevehető és mivel egyúttal feltétlenül könnyen emészthető is, az étvágyt gerjeszti és az összes emésztési szervek működését rendezi, hatásának erejében okvetlenül messze fölülmúlja a közönséges csukamájolaját.

A Scott-féle Emulsió valódisága nak jele a hátán nagy csukahalat vivő halász vedjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 H. lér levélbilyeg beküldése ellenében mintával barmtve szolgá:

Dr. BUDAI EMIL »Városi gyógyszerár»
BUDAPEST, IV., VÁCI-ÚTCA 34./50.

Egy eredeti üveg ara: 2 K. 50 fillér
Kapható minden gyógyszerárban.

* A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben oly sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket.

Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon viszretsző ize van. A »Scott-féle Emulsió« formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyereji tulajdonságai a »Scott-féle Emulsió«-ban nemcsak, hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy habzan sem szabad kiányoznia a »Scott-féle Emulsió«-nak. Kapható a gyógyszerárakban.

Felolvaszerkesztő: BÄNFALVI LAJOS.
Kiadótulajdonos »Sentes és Videke« könyvnyomda

Kiadó szoba.

Egy csinosan bútorozott szoba a központ közelében március 1-től, esetleg Szt.-György naptól kiadó. III. t. 124. sz.

A tisztantuli járás főszolgabírjától.

316/1907. szám.

Pályázati hirdetés.

Csongrádvármegye tisztantuli járásába bekelezett Nagymágoos községben üresedésben lévő — 1200 korona évi fizetéssel — segédjegyzői állásra pályázatot nyitok, s mindazokat, akik a szóbanforgó állást elnyerni óhajtják, felhivom, hogy az 1900. évi XX. t. cz. 3 §-ában előirt minősítésekét, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényüket hozzáam legkésőbb folyó évi március 19-ig nyujtsák be.

A választást később megállapítandó határidőben fogom megtartani.
Mindszent, 1907. február 19.

1—1 Tary, főszolgabír.

Eladó Torony.

Építetők figyelmébe ajánlom, hogy a Hankisz örökösök ev. ref. kör melletti emeletes házuk déli végén lévő díszes, még egészen új kupolás torony más irányu építkezés, miatt összes szerelkeivel együtt egészben, vagy részletenként eladó. Magában foglal épülethez használható nagy mennyiségű fa, deszka, bádóg és vasmenüeket. Alku köthető az építést elvált s alóírott ácsmesterrel, megtekinthető belől is hétfő és csütörtök nap d. u. 1—2 óra közt a helyszínen. Lakásom II. t. 268. a. (saját ház.) Mindenféle szakmában vágó munkákat a legolcsóbb árban gyorsan és pontosan készitek, költség előírnyzat díjtalan. Meghívásra elég egy levelezőlap.

Tisztelettel:

Támadás István
ácsmester.

Egy ügyes fűt tanoncul, fizetéssel vagy teljes ellátással felveszek.

„SZENTES és VIDEKE“

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
 KOSSUTH-ÚTCZA (GÖRÖG-UDVAR.)
 ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET
 VALAMINT NYILTTÉRI KOZLEMÉNYEKET A LEG-
 JUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

Menyegzői

és

Báli meghívók, Fáncrendek

Diszokmányok

Könyvek, Folyóiratok

Szalag-aranyozás

Dszmunkák több színnyomásban és

Gyászjelentések

Gyászszegélyű névjegyek

Izlésesen, olcsón és gyorsan készülnek.